

การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ Community Mobilization Process through the Sisaket's Digital Community Center

อลงกต แผนสนิท^{1*} ปรารธนา มะลิไทย² และวิชณุ ปัญญาสงค์³
Alonggote Phansanit^{1*}, Prathana Malithai² and Wisanu Panyayong³

Received : January 22, 2024; Revised : April 22, 2024; Accepted : April 24, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัญหาการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ 2. เสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ ในการเก็บข้อมูลใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจำนวน 7 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายของศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษทั้ง 7 แห่ง โดยใช้โปรแกรม Atlas.ti ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ศูนย์ดิจิทัลชุมชนยังขาดการประชาสัมพันธ์ในกิจกรรมต่าง ๆ บุคลากรที่ดูแลศูนย์ยังไม่เพียงพอทำให้ต้องใช้บุคลากรในหน่วยงานทดแทน สถานที่ตั้งศูนย์ดิจิทัลยังตั้งอยู่ในสถานที่ซึ่งปะปนกับสถานที่ทำงานของหน่วยงานราชการทำให้ไม่สะดวกในการเข้าใช้บริการ ขาดภาคีเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน อย่างไรก็ตามผู้บริหารยังเห็นว่าศูนย์ดิจิทัลชุมชนควรปรับกระบวนการบริหารงานเพื่อที่จะเป็นศูนย์กลางที่จะพัฒนาทักษะทางดิจิทัลให้แก่ชุมชนเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและ

¹⁻²วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ; Collage of Law and Government, Sisaket Rajabhat University, Thailand.

³คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์; Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : alonggote4@hotmail.com

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.28>

ชุมชนได้ในอนาคต โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะดิจิทัลขั้นพื้นฐานให้กับชุมชนอย่างเร่งด่วน สร้างแรงจูงใจกับผู้ที่ยังไม่เห็นความสำคัญของเทคโนโลยี โดยชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ในการใช้ดิจิทัลสำหรับชีวิตประจำวันและนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ โดยมีศูนย์ดิจิทัลชุมชนต้องเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้

คำสำคัญ (Keywords) : กระบวนการขับเคลื่อน, ชุมชน, ศูนย์ดิจิทัลชุมชน

Abstract

This research consists purposes were (1) Study the problems of community mobilization through the Sisaket Provincial Community Digital Center. (2) Suggesting community mobilization processes through the Sisaket Provincial Community Digital Center. The methodology of this research to collect data, qualitative research was used by collecting data from semi-structured interviews. By conducting in-depth interviews with 7 executives or assigned persons and using the Atlas.ti program to analyze the data. The results of study found that the Community Digital Center still lack of public relations in various activities. The personnel in charge of the center are insufficient, thus requiring personnel in the replacement site. The digital center's location is also located in a place where government offices are intermingled, making accessibility inconvenient and lack of network partners to work together. However, Executives also see that Community digital centers should adjust their administrative processes to become a center for developing digital skills for the community to use in their daily lives and can be used in their careers to create income for families and communities. future It urgently focuses on strengthening basic digital skills for the community. Create motivation for those who still don't understand the importance of technology. It points out the benefits of using digital for daily life and for use in occupations. The community digital center must be the center for knowledge transfer.

Keywords : Community Mobilization Process, Community, Digital Community Center

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปรรารถนา มะลิไทย และวิษณุ ปัญญาองค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยมีประเด็นความท้าทายการพัฒนาในหลายมิติทั้งในมิติเศรษฐกิจที่โครงสร้างเศรษฐกิจยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมอย่างเต็มที่ ผลผลิตการผลิตของภาคบริการและภาคเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำ คุณภาพและสมรรถนะของแรงงานที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ มิติทางสังคมที่การยกระดับรายได้ของประชาชน การแก้ปัญหาด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำ และมีมิติของการบริหารจัดการภาครัฐที่ยังขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองความต้องการในการแก้ปัญหาของประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562 : 1) ศูนย์ดิจิทัลชุมชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จำเป็นต้องมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากในฐานะที่ใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่น โดยปฏิบัติการกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยและความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, ออนไลน์, 2564) ในปี 2565 มีศูนย์ดิจิทัลชุมชนที่กระจายอยู่ทั่วประเทศมากถึง 2,394 ศูนย์ ซึ่งศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษซึ่งมีจำนวน 7 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลหนองใหญ่ อ.เมืองจันทร์ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลตุม อ.ศรีรัตนะ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนหอคอยศรีลำดวนเฉลิมพระเกียรติ อ.เมืองศรีสะเกษ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลปะอาว อ.อุทุมพรพิสัย ศูนย์ดิจิทัลชุมชนโรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเจียงอี) อ.เมืองศรีสะเกษ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลกระแซง อ.กันทรลักษ์ และศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลพราน อ.ขุนหาญ โดยการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนเป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้มีความเท่าเทียมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี โดยในการดำเนินการยังมีปัญหาในการให้บริการต่าง ๆ เช่น การให้บริการประชาชนผู้มารับบริการ หรือปัญหาของผู้รับบริการ ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการเวลา ปัญหาในเรื่องของสถานที่ให้บริการ ประชาชนผู้รับบริการไม่ปฏิบัติตามกฎของศูนย์ดิจิทัลชุมชนที่ตั้งไว้ ความยากจนที่เกิดการ

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.28>

เสียเปรียบเนื่องจากการเข้าถึงเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ออนไลน์, 2564)

จากสภาพดังกล่าวข้างต้น ศูนย์ดิจิทัลชุมชนจึงเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนเนื่องจากการใช้ชีวิตในยุคการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัล โดยต้องการส่งเสริมความพร้อมการดำเนินงานของศูนย์ดิจิทัลชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง (ดิษฐาพันธ์ บุตรกุลและศิริณา จิตต์จรัส, 2562) อีกทั้งจากงานวิจัยของ Jerald Hughes & Karl Reiner Lan (2003 : 180-189) ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัลของชุมชนและนวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีเพื่อการการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยที่ Nancy M. Denizard-Thompson et al. (2010 : 456-460) เห็นว่าสิ่งสำคัญในการพัฒนาจะต้องลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลให้กับชุมชน ศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษจึงได้จัดให้บริการประชาชนที่สนใจได้เข้าร่วมอบรมศึกษาหาความรู้ สร้างความพร้อมภาคประชาชนให้เกิดการรับรู้และใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ประชาชนในภาคการเกษตร และผู้มีรายได้น้อย อีกทั้งยังมีผู้ดูแลศูนย์และวิทยากรอิสระที่ดำเนินการเป็นจิตอาสา โดยได้รับการอบรมจากโครงการให้มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้ประกอบการให้สามารถเป็นพ่อค้า แม่ค้า ออนไลน์ สร้างช่องทางการขายเพิ่มรายได้ให้กับตนเองได้ สร้างความปรองดองและภูมิคุ้มกันทางสังคมให้มีความเข้มแข็งจากฐานรากเพื่อสร้างรากฐานของการพัฒนาประเทศ ซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของศูนย์ดิจิทัลชุมชน จากที่กล่าวมาข้างต้นจำเป็นที่จะต้องศึกษาสภาพปัญหาการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ และเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. ศึกษาสภาพปัญหาการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ
2. เสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิษณุ ปัญญาสงค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsirru.2024.28>

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) เพื่อเป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในของแต่ละศูนย์ดิจิทัลชุมชน และยังมี การเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ โดยในการเก็บข้อมูลจะใช้วิธีการกำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้ กำหนดผู้ให้ข้อมูลเพื่อสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยกำหนดประเด็นการ สัมภาษณ์ต่อผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อเก็บข้อมูล โดยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จากผู้บริหาร รวมทั้งหมดจำนวน 7 คน ดังนี้

- 1) นายเอกอมร มะโนรัตน์ ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่
- 2) นายธวัชชัย วิเศษหมื่น ผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลตุม
- 3) นายณัฐพล หิรัญเรือง ผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนหอคอยศรีลำตวนเฉลิมพระเกียรติ
- 4) นายสวัสดิ์ ดวงแก้ว ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลปะอ่าว
- 5) นางสมพิศ สังข์สุวรรณ ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนโรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเจียงอี)
- 6) นายธนาวรรณ สุระชาติ ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบล

กระแซง

- 7) นายดำเนิน ศิริเทศ รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพราน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์โดยมีผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ (Key Informants) เมื่อทำการเก็บข้อมูลเสร็จสิ้นจึงทำการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) จากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลทั้งหมดไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Atlas.ti เพื่อเป็นการสรุปและยืนยันน้ำหนักประเด็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดในลำดับถัดไป

ผลการวิจัย (Research Results)

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

ประเด็นความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย สรุปผลการวิเคราะห์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านการให้ประเด็นน้ำหนักความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์

ปัจจัยการพัฒนาศักยภาพชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชน	ประเด็นน้ำหนักความเห็น
โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล	7
ปัญหาด้านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	2
ปัญหาด้านสถานที่ตั้ง	8
ปัญหาด้านจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ	4
ปัญหาด้านการติดตั้งอุปกรณ์	1
การบริหารองค์การ	19
ปัญหาด้านการบรรลุเป้าหมายของศูนย์ดิจิทัล	5
โรคระบาด	9
ปัญหาการประสานงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์ดิจิทัลกับผู้รับผิดชอบ	3
นักการเมือง	1
ขีดสมรรถนะบุคลากร	15
ปัญหาขาดแคลนบุคลากร	3
ปัญหาด้านงบประมาณ	3
ความเหลื่อมล้ำทางโครงสร้างพื้นฐาน	8
โทรศัพท์มือถือเข้ามาแทนที่คอมพิวเตอร์	1
ความเหลื่อมล้ำทางการจัดการ	15
ความเหลื่อมล้ำทางทักษะ	9
ความเหลื่อมล้ำทางสังคมวัฒนธรรม	9
การประชาสัมพันธ์ศูนย์ดิจิทัล	7
ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์	6

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

ปัจจัยด้านบริหารองค์การเป็นปัจจัยที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้น้ำหนักประเด็นมากเป็นอันดับหนึ่ง ถือได้ว่าการบริหารองค์การเป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญซึ่งศูนย์ดิจิทัลชุมชน 3 แห่งได้เปิดมาเป็นระยะเวลา 2-4 ปี ซึ่งเดิมเป็นศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนและได้รับการพัฒนายกระดับมาเป็นศูนย์ดิจิทัลชุมชน และอีก 4 แห่งเป็นศูนย์ที่เพิ่งจะได้รับการก่อตั้ง ราว 1 ปีแต่ด้วยสถานการณ์โรคโควิด-19 ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนศูนย์ดิจิทัลชุมชนได้อย่างต่อเนื่องซึ่งการบริหารองค์การอาจประกอบไปด้วยหลายปัจจัยและมีหลายภาคส่วนที่เข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งในทุกองค์ประกอบ โดย “ณัฐพล หิรัญเรือง” ผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนหอคอยศรีลำดวนเฉลิมพระเกียรติ ได้พูดถึงนโยบายของผู้บริหารในการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนว่า “ความเป็นมาคือ ท่าน สส. มีวิสัยทัศน์อยากให้มีศูนย์ดิจิทัลชุมชนแห่งนี้ เป็นจุดศูนย์รวม ดึงดูดผู้สนใจที่มาและมาใช้ประโยชน์ เพราะที่แห่งนี้จุดศูนย์รวมของวัฒนธรรมของจังหวัดศรีสะเกษ เพราะคนเข้ามาชมวิวก็น่าจะใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง จึงขอให้ศูนย์มาจัดตั้งที่แห่งนี้ จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2563 จัดตั้งมาได้ 2 ปี” อย่างไรก็ตามในแง่มุมมองการบริหารจัดการก็เกิดความเหลื่อมล้ำทางการจัดการโดยการจัดหาเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ทางหน่วยงานต้นสังกัดคือสำนักงานสถิติจังหวัดยังไม่สามารถจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อมาดูแลศูนย์ดิจิทัลได้อย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการขาดแคลนบุคลากร ซึ่งในบางศูนย์ก็มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์แต่บางศูนย์ก็ไม่ได้มีเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดความแตกต่างด้านประสิทธิภาพในการบริหารองค์การที่ยังไม่เท่าเทียมกัน ในขณะเดียวกัน ในบางศูนย์ดิจิทัลที่มีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสถิติจังหวัดที่มาประจำการประจำศูนย์ก็ยังพบกับปัญหาในการบริหารดังเช่น “สวัสดี ดวงแก้ว” กล่าวว่า “เจ้าหน้าที่ที่ดูแลประจำศูนย์ก็ยังขึ้นกับการดูแลจากสำนักงานสถิติจังหวัด ยังไม่ได้ขึ้นตรงจาก อบต. สายการบังคับบัญชาจึงไม่กล้าเข้าไปมีส่วนร่วม” เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่ได้เป็นผู้ได้การบังคับบัญชาโดยตรงทำให้เกิดการสั่งการตามสายการบังคับบัญชาที่ไม่ชัดเจน ทำให้การประสานงานเป็นไปได้ด้วยความไม่ราบรื่นถึงแม้จะอยู่ภายใต้สถานที่การทำงานทางกายภาพเดียวกัน ในการบริหารจัดการโครงการพัฒนาชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์มีการพัฒนาความรู้และเพิ่มศักยภาพต้องใช้ความร่วมมือจากหลายภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเริ่มต้นของการจัดศูนย์ดิจิทัลชุมชนซึ่งถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดย “สมพิศ สังข์สุวรรณ” กล่าวว่า “ถ้าหากเราจะดำเนินการกับชุมชน ต้องให้สำนักงานสถิติจังหวัดเป็นผู้

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญารงค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.28>

กำหนดการดำเนินโครงการ โรงเรียนให้สถานที่ ให้บริการ แต่ส่วนที่จะดำเนินโครงการอะไรเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้จะต้องเป็นสำนักงานสถิตินอกจากนี้ ประโยชน์ของเราคือการใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น” จะเห็นได้ว่าเมื่อศูนย์ดิจิทัลชุมชนได้เข้าไปตั้งอยู่ในสถานศึกษาทำให้การเข้าถึงทำได้ยาก

ในการพิจารณานำหน้าของประเด็นด้านขีดสมรรถนะบุคลากร มีความสำคัญสำหรับการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างยิ่งซึ่งผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลจำเป็นต้องมี ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ที่จะนำมาปรับใช้ในการพัฒนาตามเป้าหมายของชุมชน อาจจะแตกต่างกันออกไปตามบริบทในแต่ละแห่ง โดยอาศัยเทคโนโลยีเพื่อสร้างนวัตกรรมในการประกอบอาชีพ เสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังต้องมีการอบรมเพิ่มทักษะให้แก่ผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลซึ่งความเห็นของ นาย ธนาวรรณ สุระชาติ “ในการอบรมให้กับผู้ดูแลทางส่วนกลางให้เชิญให้ไปอบรมอยู่เสมอ” สอดคล้องกับความเห็นของ “สมพิศ สังข์สุวรรณ” กล่าวว่า “การพัฒนาผู้ดูแลศูนย์เป็นหน้าที่ของสำนักงานสถิติจังหวัด ในช่วงที่ผ่านมาได้มีการไปอบรม และประชุม เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์” แสดงให้เห็นว่าทางส่วนกลางมีมติละเลยการพัฒนาอบรมอย่างสม่ำเสมอ รวมไปถึงยังมีการเพิ่มสมรรถนะบุคลากรส่วนอื่น ๆ ในองค์กรที่ศูนย์ดิจิทัลได้ไปตั้งอยู่ แต่อย่างไรก็ดีในศูนย์ดิจิทัลบางแห่งก็ยังไม่ได้รับการสนับสนุนบุคลากรอย่างต่อเนื่องทำให้เป็นอุปสรรคในการบริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารงบประมาณของหน่วยงานที่ตั้งศูนย์ดิจิทัลที่มีหน้าที่ในการเข้ามาดูแลซึ่งเป็นบางแห่งโดย นาย ธวัชชัย วิเศษหมื่น ได้กล่าวว่า “เมื่อก่อนมีอยู่ 1 คน แต่จ้างเพียงแค่ 1 ปีงบประมาณ งบประมาณหมด งบจากทางสถิติจังหวัดหมด แต่จะให้ทาง อบต. จ้าง ทางสถิติจังหวัดจ้างอยู่งบประมาณ เดือนละ 13,000 บาท หากทาง อบต. จะจ้างต่อ ต้องจ้างลักษณะจ้างเหมาบริการ ในงบประมาณ 7,000 บาท ระดับรายได้ลดลงเกือบครึ่ง เจ้าหน้าที่คนดังกล่าวจึงไม่รับ หากจะต้องจ้างในราคา 13,000 บาท ต้องมีการตั้งกรอบอัตรากำลัง ในระดับ อบต. อาจจะต้องจ้างในตำแหน่ง ผู้ช่วยนักวิชาการคอมพิวเตอร์ หรือจะตำแหน่งใด ๆ ก็ตามแต่ต้องมีการเขียนกรอบอัตรากำลัง ทางจังหวัดจะดูว่าเหมาะสมหรือไม่ ต้องมีปริมาณงานให้ด้วย จะเป็นภาระค่าใช้จ่าย ของ อบต. ด้วย ตำแหน่งนี้จึงปล่อยว่าง ยังไม่มีใครมา

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.28>

ทำ” ซึ่งในการให้ข้อมูลนี้สอดคล้องกับในประเด็นปัจจัยด้านบริหารองค์การซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับ การพัฒนาบุคลากรอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในบางแห่งจำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่จากในสำนักงานอื่นมาดูแลแทน ดังเช่น “ณัฐพล หิรัญเรือง” ได้กล่าวว่า “เป็นเจ้าหน้าที่ของเทศบาลดูแลส่วนท่องเที่ยว และดูแลศูนย์ดิจิทัลไปด้วย ต้องมีการพัฒนาอบรมเพิ่มความรู้ในงานที่รับผิดชอบ ปัจจุบันยังไม่มีเจ้าหน้าที่จากเทศบาลที่มาประจำดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนแห่งนี้” ปัจจัยที่สำคัญคือการขาดแคลนบุคลากรทำให้ส่งผลกระทบต่อยังการพัฒนาขีดความสามารถสมรรถนะของผู้ที่ดูแลศูนย์ดิจิทัล ทำให้ไม่เกิดความต่อเนื่องและไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ซึ่งได้มีการกำหนดแนวทางวิธีการ ขั้นตอน และรูปแบบต่าง ๆ ในการยกระดับรายได้และสร้างความมั่นคงในอาชีพเพื่อให้ผู้ประกอบการอาชีพมั่นใจว่าถ้าได้นำไปใช้และปฏิบัติจะทำให้การประกอบอาชีพของตนมีความมั่นคงแสดงให้เห็นถึงรัฐให้ความสำคัญกับน้ำหนักประเด็นในปัจจัยด้านการส่งเสริมรายได้ และมุ่งเน้นไปที่การสร้างนวัตกรรมของชุมชนได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับนโยบายของศูนย์ดิจิทัลชุมชน โดย “สมพิศ สังข์สุวรรณ” ได้กล่าวว่า “อยากให้นักเรียนมาต่อยอดในอาชีพ โดยการใช้ศูนย์ดิจิทัลชุมชนแห่งนี้ คือสมัยนี้การขายของออนไลน์ เป็นสิ่งสำคัญและเป็นตลาดที่กว้างมาก ถ้าหากนักเรียนมีสินค้า 1 อย่าง อยากขาย อยากให้นักเรียนมาใช้ศูนย์นี้ แต่นักเรียนหลาย ๆ คนก็ยังไม่กล้า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ก็ยังไม่สามารถเริ่มต้นได้ คุณครูจึงต้องมีการแนะนำ ซึ่งครูก็ไม่ได้มีความชำนาญในเรื่องดิจิทัล ครูคอมพิวเตอร์สอนเฉพาะในห้องเรียนก็เต็มเวลา อยากขายของออนไลน์นักเรียนจึงต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากยูทูบ หรือสิ่งต่าง ๆ แต่นักเรียนสมัยนี้เรียนรู้เร็วเพราะสื่อต่าง ๆ ต้องการรู้อะไรสามารถเข้าถึงได้ง่าย อยู่ที่นักเรียนจะสนใจหรือเปล่า ถ้าหากนักเรียนสนใจ โรงเรียนมีบริการให้ ขึ้นอยู่ที่ตัวนักเรียนด้วย” ซึ่งศูนย์ดิจิทัลแห่งนี้ได้มีที่ตั้งอยู่ในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาอาจจะแตกต่างจากแหล่งที่ตั้งที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่เห็นความจำเป็นในการส่งเสริมให้มีรายได้เพิ่มขึ้นดังเช่น “เอกอมร มะโนรัตน์” กล่าวว่า “ผู้ตรวจราชการกระทรวงดิจิทัลมาตรวจราชการ เมื่อเห็นความตั้งใจของชาวบ้าน ที่ไม่เหมือนที่อื่น เพราะ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ ที่ตั้งอยู่กลางป่าในชนบท ความตั้งใจคือ

Citation : อลงกต แพนสนิท, ปราวณา มะลิไทย และวิษณุ ปัญญาองค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.28>

การค้าขายเศรษฐกิจปัจจุบันค้าขายตามฟุตบาทไม่ได้ ผลิตและเข้าถึงยาก มีวิธีการเดียวที่จะเข้าถึงลูกค้า คือการตลาดแบบ e-commerce จึงนำศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ อบรมให้ความรู้ให้กับชาวบ้าน คือความเป็นไปและความเป็นมาที่ได้จัดตั้งศูนย์นี้ขึ้นมา งบประมาณครั้งแรก คือ 1.6 ล้าน ประเมินจากการไปศึกษาดูงานที่ญี่ปุ่น จะมี 3 ศูนย์ ในจังหวัดศรีสะเกษ” นอกจากนี้มีการขายแบบออนไลน์แล้วยังมีภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมรายได้โดยการเข้ามาเป็นเครือข่ายในภาคโลจิสติกส์ดังเช่น “ดำเนิน ศรีเทศ” ให้ความเห็นว่า “e-commerce ในเรื่องของทุเรียน ก็มีการทำมาเรื่อย ๆ แต่ความเข้าใจในระบบ e-commerce จะยังไม่เข้าใจ เป็นการขายของออนไลน์อย่างเดียว e-commerce เป็นแผนหลักๆของที่นี่ การขนส่งบริษัทเอกชน มีประจำจุด” การรู้เท่าทันทางด้านเทคโนโลยีและการได้รับข้อมูลที่ทันสมัยมีการอัปเดตอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ประชาชนได้ไม่เกิดความเสียเปรียบในการทำการค้า ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

สำหรับประเด็นนำหน้าศึกษาด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล การที่จะก้าวเข้าสู่การพัฒนาชุมชนให้เข้าถึงระบบดิจิทัล และสามารถเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจ ต้องมีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาโทรคมนาคม (Telecommunication) และการแพร่ภาพกระจายเสียง (Broadcast) รวมทั้งการหลอมรวมของเทคโนโลยี (Convergence) โดยที่จะต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณ และมีนโยบายที่จะดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง อย่างไรก็ตามในการในหลาย ๆ ศูนย์ที่ดำเนินการเป็นที่ตั้งของศูนย์ดิจิทัลยังไม่มีพื้นที่เป็นสัดส่วนที่ชัดเจนทำให้ต้องมีการนำห้องประชุมมาแบ่งพื้นที่เพื่อเป็นที่ตั้งของศูนย์ดิจิทัลชุมชน “เดิมที่ห้องประชุมแห่งนี้ คือห้องประชุมสภาแห่งเดิม พื้นที่ห้องอื่นไม่เพียงพอ สำหรับพื้นที่ ๆ ส่วนกลางได้กำหนดมาทั้งความกว้างและตารางเมตรที่กำหนด” “รัชชชัย วิเศษหมื่น” กล่าว และจากการให้ข้อมูลของ “สมพิศ สังข์สุวรรณ” ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเจียงอี ก็ได้ให้ความเห็นที่คล้ายกันคือได้มีการปรับปรุงห้องสมุดเดิมที่นักเรียนไม่ค่อยใช้งานเพราะนักเรียนหันไปใช้การสืบค้นผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นหลักทำให้มีคนเข้าใช้บริการห้องสมุดค่อนข้างน้อย ทางโรงเรียนจึงตัดสินใจนำเอาพื้นที่ส่วนหนึ่งมาปรับปรุงเพื่อรองรับการเข้ามาของศูนย์ดิจิทัลชุมชน ทำให้เด็กนักเรียนเข้าไปใช้บริการห้องสมุดมากขึ้นส่งผลทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งจำนวนเครื่องในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อการใช้งานเนื่องจากศูนย์นี้อยู่ในโรงเรียนทำให้มีผู้

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.28>

เข้าใช้บริการหลักคือนักเรียนซึ่งมีเป็นจำนวนมาก “ในจำนวนนักเรียน 1,400 คน กับจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ 8 เครื่อง” “สมพิศ สังข์สุวรรณ” กล่าว ในขณะที่เดียวกันศูนย์ดิจิทัลชุมชนที่ตั้งอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลก็มีความต้องการใช้ที่พอเพียงกับจำนวนทรัพยากรที่มีแต่องค์กรประกอบอื่นยังไม่ได้มาตรฐาน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษเชิงคุณภาพผ่านการให้ประเด็นน้ำหนักความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์

ปัจจัยการพัฒนาศักยภาพชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชน	ประเด็นน้ำหนักความเห็น
การบริหารองค์การ	19
การมีส่วนร่วมของชุมชน	10
จิตอาสา	1
ผู้สูงอายุ	2
นักท่องเที่ยว	1
ประชาชน	10
ผู้นำชุมชน	12
เยาวชน	2
โรงเรียนเครือข่าย	5
นักเรียน/นักศึกษา	14
วิสาหกิจชุมชน	4
ขีดสมรรถนะบุคลากร	15
ด้านเศรษฐกิจ	9
ด้านการศึกษาเรียนรู้และข้อมูลข่าวสาร	24
ด้านการส่งเสริมรายได้	15
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	5
ภาครัฐ	2
เทศบาล/อปท.	7
กศน.	2

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญารงค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.28>

ปัจจัยการพัฒนาศักยภาพชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชน	ประเด็นน้ำหนักความเห็น
มหาวิทยาลัย	2
สำนักงานสถิติจังหวัด	9
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	6
ภาคเอกชนด้านโลจิสติกส์	1
การประชาสัมพันธ์ศูนย์ดิจิทัล	7
ช่องทางการสื่อสาร	2
Page Facebook	3

ผลการวิจัยโดยพิจารณาจากน้ำหนักประเด็นการวิเคราะห์จากตารางที่ 2 พบว่าการข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษในภาพรวมผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้น้ำหนักประเด็นมากที่สุดอยู่ที่ด้านการศึกษาเรียนรู้และข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป้าหมายของการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนก็เพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน นำไปประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เศรษฐกิจชุมชนเจริญเติบโต ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ อีกทั้งผู้นำชุมชนสามารถติดต่อสื่อสารกับลูกบ้านได้อย่างรวดเร็วสามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ครอบคลุมและรวดเร็ว โดยหน่วยงานส่วนกลางได้ให้ความสำคัญกับการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนในช่วงระยะแรกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับชุมชนได้เข้าถึงเทคโนโลยีเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังเช่น “เอกอมร มะโนรัตน์” ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ ได้กล่าวว่า “ผู้ตรวจราชการกระทรวงดิจิทัลมาตรวจราชการ เมื่อเห็นความตั้งใจของชาวบ้าน ที่ไม่เหมือนที่อื่น เพราะ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ที่ตั้งอยู่กลางป่าในชนบท ความตั้งใจคือ การค้าขายเศรษฐกิจปัจจุบันค้าขายตามฟุตบาทไม่ได้ ผลิตและเข้าถึงยาก มีวิธีการเดียวที่จะเข้าถึงลูกค้า คือการตลาดแบบ e-commerce จึงนำศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ อบรมให้ความรู้ให้กับชาวบ้าน คือความเป็นไปและความเป็นมาที่ได้จัดตั้งศูนย์นี้ขึ้นมา” และเมื่อก่อตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนสำเร็จแล้ว “เอกอมร มะโนรัตน์” ผู้บริหารศูนย์

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.28>

ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาศูนย์ดิจิทัลชุมชนเพื่อพัฒนา ด้านการศึกษาเรียนรู้และข้อมูลข่าวสารให้แก่ชุมชนโดยกล่าวว่า “มีการวางแผนการดำเนินงานไว้ จะนำนักเรียน นักศึกษา ชาวบ้าน เป็นการอบรมให้ความรู้ โดยงบประมาณของศูนย์ดิจิทัลชุมชน เทศบาลตำบลหนองใหญ่ มีประมาณ 100,000 บาท แต่ด้วยสถานการณ์โควิด มีโครงการมอบหมาย ให้เจ้าหน้าที่ไปศึกษาดูงานที่จังหวัดขอนแก่น ที่เป็นศูนย์ดิจิทัลที่ดีที่สุดในประเทศไทย อยู่เทศบาล นครขอนแก่น” อย่างไรก็ตามวิถีชีวิตของชุมชนซึ่งเป็นสังคมเกษตรทำให้ขาดความเข้าใจถึง ความสำคัญของเทคโนโลยี ดังที่ “ธวัชชัย วิเศษหมื่น” กล่าว “ประชาชนเป็นสังคมเกษตรกร ทำนา ทำสวน ชีวิตประจำวันส่วนใหญ่จะอยู่ที่สวน ไม่มีความสนใจในเรื่องนี้” สอดคล้องกับความเห็นของ นาย สวัสดิ์ ดวงแก้ว ได้กล่าวเสริมว่า “ช่วงอายุของผู้มาเข้าใช้บริการ เนื่องจากชุมชนค่อนข้างเป็น ชนบท ผู้เข้าใช้บริการจะเป็นเด็ก กลุ่มเป้าหมายจริง ๆ ที่อยากให้เกิดคือ กลุ่มวิสาหกิจต่าง ๆ หรือ กลุ่มที่มีสิ่งของมาจำหน่าย ที่สามารถมาใช้บริการส่วนนี้ได้ ที่เป็นแผนในอนาคต” ซึ่งศูนย์ดิจิทัล ชุมชนได้ตระหนักและมีนโยบายให้มุ่งให้ความรู้ในทุกกลุ่มชุมชน ไม่ว่าจะเป็น ผู้นำชุมชนหรือ นักเรียน

การพิจารณาน้ำหนักประเด็นต่อมาได้แก่ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งมีทั้งใน ระดับองค์กรและในระดับบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและการยกระดับพัฒนา รวมไปถึงกลุ่มเป้าหมายที่ศูนย์ดิจิทัลชุมชนได้กำหนดเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา โดยมีภาค ประชาชน ผู้นำชุมชน เยาวชน โรงเรียนเครือข่าย นักเรียน นักศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชน นักท่องเที่ยว ผู้สูงอายุ และจิตอาสา ที่ได้มีบทบาทกับศูนย์ดิจิทัลชุมชน ในหลาย ๆ พื้นที่ในช่วงแรก ได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผู้นำชุมชนก่อนในช่วงระยะเวลาแรกเพื่อให้ผู้นำชุมชนได้ประชาสัมพันธ์และ เชิญชวนให้บุคคลที่สนใจเข้าร่วมพัฒนาตนเองได้เข้ามาใช้บริการ และเพื่อพัฒนาขีดความสามารถใน การติดต่อสื่อสารเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน ดังเช่น นายธวัชชัย วิเศษหมื่น กล่าวว่า “ปัจจุบันในส่วนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือ อบต. มีความเกี่ยวข้องด้านเทคโนโลยี เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ มีการส่งหนังสือสั่งการ หนังสือเชิญประชุมในกรูปต่าง ๆ จึงความจำเป็นที่จะต้องใช้ บางส่วนจะคิด ว่าใช้ในโทรศัพท์ก็ได้ แต่การรายงานในโทรศัพท์จะเป็นการรายงานด้านอนุภาพ ในกรณีไฟล์ PDF ที่

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิษณุ ปัญญาองค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.28>

จะต้องไหลมาจากไลน์กลุ่ม และจะต้องมาใช้โปรแกรมอ่านจะคอมพิวเตอร์ มีกรอกข้อมูลลงแบบสอบถาม หรือแบบตอบรับอะไรต่าง ๆ จึงอยากให้ประชาชนเข้าถึง จึงได้จัดโครงการอบรมอย่างน้อยคือการอบรมใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ให้รู้ว่าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มีอะไรบ้าง อุปกรณ์แสดงผลสิ่งไหนเข้าข้อมูลอะไรบ้าง เมื่อรู้ข้อมูลเหล่านี้แล้วจึงไปสอนในเรื่องโปรแกรมสำเร็จรูป เช่น *Microsoft Office* และ *Application Software*” ในขณะเดียวกันนักเรียน/นักศึกษา ก็เป็นกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาใช้บริการบ่อยครั้ง “ผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่คือนักเรียน มีนักเรียนเข้ามาใช้บริการเรื่อย ๆ ประชาชนทั่วไปผู้ใหญ่จะไม่ค่อยเข้ามาใช้บริการ ช่วงปิดภาคเรียนเข้ามาใช้บริการจำนวนมาก” “ดำเนิน ศิริเทศ” กล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ “ธนาวรรณ สุระชาติ” ได้กล่าวถึงกระบวนการในการพัฒนาว่า “อยากให้มีการอบรมเยาวชน นักเรียนในเขตตำบลกระแซง เพื่อให้มาเรียนรู้ในส่วนนี้ เพื่อให้พวกเขากลับไปใช้ในชีวิตประจำวัน” ในส่วนของหน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาส่งเสริมในระยะแรกเพื่อจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชน ซึ่ง”เอกอมร มะโนรัตน์” กล่าวว่า “ผู้ตรวจราชการกระทรวงดิจิทัลมาตรวจราชการ เมื่อเห็นความตั้งใจของชาวบ้าน ที่ไม่เหมือนที่อื่น เพราะ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ ที่ตั้งอยู่กลางป่าในชนบท ความตั้งใจคือ การค้าขายเศรษฐกิจปัจจุบันค้าขายตามฟุตบาทไม่ได้ ผลิตและเข้าถึงยาก มีวิธีการเดียวที่จะเข้าถึงลูกค้า คือการตลาดแบบ e-commerce จึงนำศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ อบรมให้ความรู้ให้กับชาวบ้านคือความเป็นไปและความเป็นมาที่ได้จัดตั้งศูนย์นี้ขึ้นมา” แต่อย่างไรก็ดีหลังจากเกิดสถานการณ์โควิด-19 ทำให้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนได้หยุดชะงักลงไป

ในปัจจุบันด้านเศรษฐกิจมีน้ำหนักประเด็นรองลงมาจากประเด็นข้างต้นซึ่งหากพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้มีรากฐานอันมั่นคงจะทำให้ชุมชนมีรายได้ที่มากขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ซึ่งศูนย์ดิจิทัลชุมชนเองก็ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อที่จะให้ชาวบ้านได้มีรายได้มากขึ้นจากช่องทางออนไลน์อันจะส่งผลทำให้ระบบเศรษฐกิจในชุมชนมีรายได้มากและมีเงินหมุนเวียนในแต่ละตำบลมากยิ่งขึ้น ซึ่ง “สวัสดิ์ ดวงแก้ว” พยายามผลักดันการขายสินค้าโดยใช้เครือข่ายจากการรวมกลุ่มโดยใช้ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเป็นศูนย์กลาง ส่วนในอีกหลายๆ ศูนย์ยังได้มีการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยการเสริมสร้างอาชีพและ

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.28>

อบรมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องโดย “ณัฐพล หิรัญเรือง” กล่าวว่า “ขณะนี้ผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุมาวางจำหน่ายที่นี้ เราสามารถส่งเสริมด้านการตลาดให้กับชุมชน เช่น เมื่อชุมชนมีผลิตภัณฑ์หรือจุดเด่นของชุมชนนั้น ๆ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนก็สามารถจัดอบรม หรือนำเทคโนโลยีให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ใช้สื่อที่ทันสมัย ในการช่วยสนับสนุนในสิ่งที่ผลิตภัณฑ์ในชุมชนมี อาจจะจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ” ในขณะเดียวกันยังมีเครือข่ายความร่วมมือจากภาครัฐที่มีจุดมุ่งหมายที่ต้องการพัฒนาที่ใกล้เคียงกันก็จะทำความร่วมมือซึ่ง “เอกอมร มะโนรัตน์” กล่าวว่า “พัฒนาชุมชนก็จะมาใช้ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเสริมสร้างอาชีพให้ชุมชน กลุ่มโคขุน และกลุ่มทอผ้า ประชาชนมาจากตำบลเมืองจันทร์มาใช้จำนวนมาก” แต่อย่างไรก็ดีการให้ความรู้ทางด้านดิจิทัลยังคงเป็นหน้าที่หลักของศูนย์ดิจิทัลชุมชนและยังต้องมีการทำซ้ำและย้ำเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและการพัฒนากลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน โดย “สวัสดี ดวงแก้ว” เน้นย้ำว่า “ต้องเป็นเรื่องที่ต้องทำซ้ำ ๆ และมีการติดตาม เช่น สัปดาห์นี้เป็นสินค้าหนึ่ง มีผ้าตัวใหม่มาก็มาถ่ายทอดสดแนะนำ โดยผ่านศูนย์ดิจิทัลเรา เมื่อสัปดาห์ถัดไปก็เป็นสินค้าตัวใหม่ ทำไปเรื่อย ๆ และเน้นย้ำตัวเก่าด้วยแบบนี้ว่าจะเกิดประโยชน์มากด้วย สินค้าหากไม่มีการโฆษณาเลยก็จะไปต่อได้ยากอย่างน้อยก็ควรได้เห็นชื่อสินค้าของปะอาว เพราะเราก็ไม่ได้ทำแค่เฉพาะในชุมชนเรา ก็ไปออกนิทรรศการที่เมืองทองมากแล้ว ก็สิ่งที่ยืนยันได้ว่าเราก็พัฒนานะ แต่ตอนนี้เรามาเน้นย้ำในสิ่งที่เราพัฒนาอยู่เพื่อที่จะไม่ให้สูญเปล่า ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด” ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีช่องทางการขายส่งผลให้มีรายได้มากขึ้นด้วย

ผลจากการวิจัยพบว่าน้ำหนักประเด็นในการให้ความสำคัญของสังคมและวัฒนธรรมมีน้ำหนักประเด็นที่น้อย เนื่องจากเป้าหมายของการพัฒนาของศูนย์ดิจิทัลชุมชนคือการให้องค์ความรู้ในด้านเทคโนโลยีเป็นหลักความสอดคล้องของการทำประเด็นนี้ร่วมกันจึงมีน้ำหนักที่น้อยแต่อย่างไรก็ตามทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนซึ่งอาจจะแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่นทำให้รูปแบบของการเผยแพร่ในด้านเนื้อหาอาจมีการให้ความสำคัญของในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน ในบางพื้นที่ได้ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ชุมชนซึ่งมีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นจึงได้นำผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมาเป็นจุดขายทางด้านวัฒนธรรมที่ส่งต่อกันมาทางผลิตภัณฑ์ของชุมชนสู่สินค้าที่ทำรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างมีเอกลักษณ์และวัฒนธรรม โดย “ธวัชชัย วิเศษหมื่น” กล่าวว่า “ในพื้นที่นี้จะมีผ้าลาวาที่ได้รับการ

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิษณุ ปัญญาองค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.28>

ส่งเสริมจากจังหวัด ก่อนหน้านี้ก็มีการรวมกลุ่มผู้ผลิตผ้า มาถ่ายภาพผ้าลวดลาย ไปสร้างเพจ ประชาสัมพันธ์” จะเห็นได้ว่าศูนย์ดิจิทัลชุมชนได้มุ่งประชาสัมพันธ์สินค้าที่มีอัตลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อไปสู่การสร้างภาพลักษณ์ของชุมชนผ่านสินค้าชุมชน หากเป็นศูนย์ดิจิทัลชุมชนที่อยู่ในเขตอำเภอ เมืองที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมก็จะมุ่งไปสู่เป้าหมายที่แตกต่างกับชุมชนที่อยู่ในชนบทโดย เน้นไปที่การพัฒนาสังคมตามเป้าหมายของจังหวัดโดยที่ “ณัฐพล หิรัญเรือง” เสนอว่า “อยากจัด อะไรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ให้เป็น Sport City ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในเทศบาล ให้เทศบาลได้ ดูแลต่อเนื่อง หากประสบความสำเร็จ ก็จะเปิดกว้างสำหรับประชาชนทั่วไป” ซึ่งปัจจุบันศรีสะเกษ ถือเป็น 1 ใน 6 จังหวัดที่เป็น Sport City เช่นกัน สำหรับศูนย์ดิจิทัลที่ไม่ได้มุ่งเน้นไปทางผลิตภัณฑ์ ก็ได้ให้ความสำคัญกับ 10 วาระของจังหวัดศรีสะเกษพร้อมกับการเผยแพร่องค์ความรู้ที่สืบทอดกัน ทางวัฒนธรรมของพื้นที่

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่องกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัย สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยในปัจจุบันโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลมี ในด้านการเข้าถึงข้อมูลในปัจจุบันสามารถ เข้าถึงได้ง่ายโดยโทรศัพท์มือถือส่วนตัวของประชาชนทำให้ความสำคัญของการใช้คอมพิวเตอร์ใน การสืบค้นหรือทำธุรกรรมต่าง ๆ ทำให้ประชาชนในชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับศูนย์ดิจิทัล เท่าที่ควรถึงแม้จะมีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ครบครัน และสถานที่ตั้งของศูนย์ดิจิทัลชุมชนโดยส่วน ใหญ่ได้ปรับเปลี่ยนจาก ห้องประชุม ห้องสมุด ทำให้เกิดการแชร์พื้นที่ทำให้เข้าใช้งานได้ยาก เช่น หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีประชุมก็จะทำให้ใช้งานศูนย์ดิจิทัลชุมชนลำบากเนื่องจากอยู่ในห้อง เดียวกัน ดังนั้น ศูนย์ควรมีแผนงบประมาณที่ชัดเจนในการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลต่าง ๆ และออกแบบสถานที่ของศูนย์ให้เหมาะสมและมีความเป็นสัดส่วนทำให้ง่ายต่อการเข้าใช้ สอดคล้อง กับ สิริมาส จันทน์แดง (2564 : 44-56) ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาต้องมาจากความร่วมมือของ ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ สมาคม และกองทุนต่าง ๆ ด้วยความจริงใจที่จะ สนับสนุนการลดช่องว่างทางดิจิทัลในสังคมไทย โดยการสร้างความพร้อมสิ่งต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทุก พื้นที่ ได้แก่ 1) โครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ระบบอินเทอร์เน็ต และระบบโทรคมนาคม

2) อุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต 3) ทักษะการใช้งานระบบเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. ปัจจัยด้านการบริหารองค์การ ผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความสำเร็จของศูนย์ดิจิทัลชุมชนขึ้นอยู่กับทิศทางและนโยบายในการบริหารของศูนย์นั้น ๆ แต่องค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารคืองบประมาณในการจ้างงานบุคลากรที่ดูแลศูนย์นั้นยังไม่เพียงพอและในบางศูนย์ก็ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่ดูแลโดยตรง และที่สำคัญผู้บริหารที่ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนพบว่าการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชน 2 ปี ที่ผ่านมายังไม่มีโครงการใดที่ประสบความสำเร็จ แสดงให้เห็นถึงการขาดแผนที่จะทำให้ประสบความสำเร็จและยังขาดเป้าหมายที่ชัดเจนไม่ว่าจะเป็นแผนระดับองค์การหรือแผนเป้าหมายในการพัฒนาประชาชนและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อีกทั้งเมื่อการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนได้เข้ามาตั้งอยู่ในหน่วยงานราชการทำให้เกิดความรู้สึกยากต่อการเข้าใช้งาน ศูนย์ดิจิทัลชุมชนต้องกำหนดแผนงานและเป้าหมายที่ชัดเจนผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการบริหารงานและไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจนตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนสอดคล้องกับ สัมพันธ์ พลภักดี (2560 : 122-131) พบว่ายุทธศาสตร์ที่สำคัญในการบริหารจัดการการประชาสัมพันธ์ คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารมวลชนให้มีคุณภาพสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยศูนย์ดิจิทัลชุมชนได้มุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนสามารถเข้ามาใช้บริการและสืบค้นข้อมูลนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้

3. ด้านขีดสมรรถนะบุคลากร ในการจัดตั้งศูนย์ในช่วงแรกสำนักงานสถิติจังหวัดจะเป็นผู้ดูแลและส่งเจ้าหน้าที่มาประจำศูนย์ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ดูแลจะขึ้นตรงกับสำนักงานสถิติ และเมื่อเจ้าหน้าที่ไม่ได้ขึ้นตรงกับทางหน่วยงานที่อยู่ในสถานที่ตั้งทำให้การสั่งการหรือการบังคับบัญชาเป็นไปได้ด้วยความไม่ราบรื่น หรือเกิดรอยต่อระหว่างการทำงาน หน่วยงานที่ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนต้องพัฒนาบุคลากรของตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมกับความไม่แน่นอนในการบริหารองค์การอยู่เสมอ สอดคล้องกับ ธนพร แยมสุดา (2561 : 170-181) พบว่าหน่วยงานหรือองค์กรใด ๆ ก็ตามที่มีการวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน และดำเนินการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคน พัฒนาระบบงานให้สามารถสร้างผลผลิตและผลลัพธ์ขององค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง โดยเชื่อมโยงกับมิติทางการบริหารจัดการอื่น ๆ

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญารงค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.28>

4. ในด้านการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลกับทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนมาก โดยมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐเริ่มตั้งแต่ต้นนโยบายของกระทรวงดิจิทัลเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนและสำนักงานสถิติจังหวัดที่ผลักดันการจัดตั้งเพื่อให้ครอบคลุมกับพื้นที่ในจังหวัดศรีสะเกษ อีกทั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนยังมีเครือข่ายการทำงานร่วมกันกับ โรงเรียนเครือข่าย วิชากิจชุมชน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาของศูนย์ดิจิทัลภาคเอกชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการขนส่งโลจิสติกส์ที่ทำหน้าที่ในการขนส่งสินค้าที่ศูนย์ดิจิทัลได้ขับเคลื่อนในด้านการตลาด รวมไปถึงภาคประชาชน แต่อย่างไรก็ตามทุกศูนย์ก็พยายามขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนของพื้นที่ที่อยู่อย่างสม่ำเสมอโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาทดแทนโดยผ่านระบบการประชุมออนไลน์ในแพลตฟอร์มต่าง ๆ และเป้าหมายที่สำคัญจะต้องขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและสร้างความเป็นอัตลักษณ์ให้กับท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตามวิถีชีวิตของประชาชนโดยส่วนใหญ่เป็นสังคมเกษตรกร ทำนา ทำสวน ชีวิตประจำวัน ศูนย์ดิจิทัลชุมชนต้องกระตุ้นบุคคลเหล่านี้ให้เห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพอันจะส่งผลกระทบต่อรายได้ให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งแตกต่างกับความพร้อมของคนชุมชนเมืองจะมีความพร้อมมากกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนิษฐิกา ศอกกลาง (2562 : 81-91) ควรมีการให้จัดเวทีชาวบ้าน ให้ชาวได้ออกความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจ สสำรวจการวางแผนด้านกายภาพ สสำรวจปัญหาและจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน มีการสำรวจปัญหาและจัดการปัญหาภายในชุมชน และด้านการบริหารและจัดทำแผนในชุมชน

5. ผลการศึกษาปัจจัยด้านการศึกษารเรียนรู้และข้อมูลข่าวสาร ซึ่งการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ทันสมัยและรวดเร็ว แก่ประชาชนในชุมชนเป็นภารกิจหลักของศูนย์ดิจิทัลชุมชนโดยมุ่งให้ชุมชนทราบถึงประโยชน์ของเทคโนโลยีที่มีผลต่อการค้าขายและการประกอบอาชีพ เพิ่มพูนทักษะทางดิจิทัลให้กับทุกกลุ่มของชุมชนไม่ว่าจะเป็น ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ เกษตรกร นักเรียนและเยาวชน อีกทั้งยังมุ่งเน้นการสร้างแรงกระตุ้นให้รู้และเท่าทันเหตุการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะและพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้ขาดกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสิ่งที่สำคัญต้องทำให้ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและชีวิตประจำวันได้ โดยมุ่งเน้นการสร้างทักษะดิจิทัลขั้นพื้นฐานให้แก่ชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางทักษะและรับรู้ประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ พิกุล มีมานะ, ดุษฎีวัฒน์ แก้ว

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.28>

อินทร์ และสนุก สิงห์มาตร (2559 : 203-215) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่าคอมพิวเตอร์มีส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน

6. ผลการวิจัยปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้ต้นทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนมีความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่นทำให้รูปแบบของการเผยแพร่ในด้านเนื้อหาอาจมีการให้สำคัญของในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน ในบางพื้นที่ได้ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ชุมชนซึ่งมีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นจึงได้นำผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมาเป็นจุดขายทางด้านวัฒนธรรมที่ส่งต่อกันมาทางผลิตภัณฑ์ของชุมชนสู่สินค้าที่ทำรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างมีเอกลักษณ์และวัฒนธรรมหากเป็นศูนย์ดิจิทัลชุมชนที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมก็จะมุ่งไปสู่เป้าหมายที่แตกต่างกับชุมชนที่อยู่ในชนบทโดยเน้นไปที่การพัฒนาสังคมตามเป้าหมายของนโยบายจังหวัดสำหรับศูนย์ดิจิทัลที่ไม่ได้มุ่งเน้นไปทางผลิตภัณฑ์ก็ได้ให้ความสำคัญกับ 10 วาระของจังหวัดศรีสะเกษพร้อมกับการเผยแพร่องค์ความรู้ที่สืบทอดกันทางวัฒนธรรมของพื้นที่นั้น ๆ สอดคล้องกับ อุไรวรรณ แมะบ้าน (2563 : 73-88) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการทุนทางสังคมเพื่อการพัฒนาชุมชนในรูปแบบชุมชนพึ่งตนเอง พบว่ากลยุทธ์การบริหารจัดการที่ชุมชนนำมาใช้ในการพัฒนาชุมชนพึ่งตนเอง คือ การจัดการความรู้ ได้แก่ การสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ การบริหารทุนทางสังคมจึงเป็นปัจจัยความสำเร็จหลักของการพัฒนาชุมชนพึ่งตนเองในชุมชนท้องถิ่นไทย

7. การพัฒนาและขับเคลื่อนทางด้านเศรษฐกิจชุมชนของศูนย์ดิจิทัลเองก็ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อที่จะให้ชาวบ้านได้มีรายได้มากขึ้นจากช่องทางออนไลน์อันจะส่งผลทำให้ระบบเศรษฐกิจในชุมชนมีรายได้มากขึ้นและมีเงินหมุนเวียนในแต่ละตำบลมากยิ่งขึ้น และยังได้มีการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยการเสริมสร้างอาชีพและอบรมให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง โดย รวมไปถึงได้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภาครัฐที่มีจุดมุ่งหมายที่ต้องการพัฒนาที่ใกล้เคียงกันก็จะทำความร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยทุก ๆ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษจะมุ่งเน้นในประเด็นของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนผ่านระบบ e-commerce ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีช่องทางการขายส่งผลให้มีรายได้มากขึ้น ทั้งนี้ศูนย์ดิจิทัลชุมชนจะต้องศูนย์กลางในการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพโดยสร้างนวัตกรรมผ่านองค์ความรู้จากเทคโนโลยีผสมเข้ากับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ สอดคล้องกับ พัชราภา สิงห์ธนสาร (2557 : 169-204) พบว่าผู้นำชุมชน

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญาองค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsirru.2024.28>

ควรให้การสนับสนุนให้ชาวบ้านในชุมชนมีการรวมกลุ่มเศรษฐกิจอย่างจริงจัง และควรจริงจังกับการพัฒนาและเข้ามาบริหารจัดการเพราะจะมีส่วนสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับครอบครัวของสมาชิกและชาวบ้านในชุมชน

8. ผลการวิจัยด้านการส่งเสริมรายได้ของชุมชน เมื่อพิจารณาจากข้อมูลจะพบว่าชุมชนมีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ยังไม่มากเท่าที่ควรเนื่องจากพื้นฐานของชุมชนโดยส่วนมากเป็นเกษตรกรอาจจะยังไม่เห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางทักษะดิจิทัลที่ศูนย์ดิจิทัลชุมชนต้องมุ่งเน้นและให้ความสำคัญเพื่อยกระดับรายได้โดยเน้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมชุมชนผ่านการอบรมจากศูนย์ดิจิทัลชุมชน โดยขยายโอกาสทางการตลาดทำให้เกิดช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้ค้ากับผู้ซื้อผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลผ่านช่องทางออนไลน์เมื่อได้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เพื่อเพิ่มช่องทางขายให้กับผู้ผลิตโดยตรงโดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลางทำให้ไม่ถูกเอาเปรียบ ในขณะที่ศูนย์ดิจิทัลที่ตั้งอยู่ในสถานศึกษาก็ได้ให้ความสำคัญในการสร้างทักษะอาชีพให้นักเรียนเพื่อที่จะได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยเน้นไปที่การขายสินค้าออนไลน์ สอดคล้องกับ อมรจิต ขานพิมาย และ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2560 : 213-222) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการวางจำหน่ายให้สอดคล้องกับสถานะของตลาดและผู้บริหารระดับสูงต้องให้ความสำคัญและมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การเพื่อส่งเสริมให้เกิดรายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กำหนดนโยบาย เป้าหมายศูนย์ดิจิทัลชุมชนให้ชัดเจน มีแผนงานในการบริหารทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่า กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานศูนย์ดิจิทัลชุมชนอย่างต่อเนื่อง

1.2 ในการจัดเจ้าหน้าที่ดูแลเพื่อมาดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนในแต่ละศูนย์กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและสำนักงานสถิติจังหวัดในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำอย่างต่อเนื่องในทุกศูนย์เพื่อพัฒนาชุมชนและสร้างความต่อเนื่องในการพัฒนาพื้นที่ไม่เป็นภาระด้านงบประมาณให้กับหน่วยงานที่จัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชน

1.3 สร้างภาคีเครือข่ายการพัฒนาชุมชนร่วมกันระหว่างเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำชุมชน และชุมชนในพื้นที่เข้ามาร่วมสนับสนุนการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของศูนย์ดิจิทัลชุมชนอย่างมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน

1.4 พัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในชุมชนให้ครอบคลุมพื้นที่เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง

1.5 จัดตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนโดยใช้ประชาชนในพื้นที่ มีการกำหนดแผนและแนวทางที่ชัดเจน เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาในประเด็นด้านความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลเพื่อแก้ไขปัญหาการเข้าถึงเทคโนโลยีของชุมชน

2.2 ควรเก็บข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐที่จัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนและภาคเอกชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการพัฒนาชุมชน เช่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานสถิติจังหวัด ภาคการขนส่งสินค้าชุมชน ผู้นำชุมชน นักการเมืองท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2564). โครงสร้างสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. เข้าถึงได้จาก : <https://www.mdes.go.th>. สืบค้น 16 ธันวาคม 2564.

กนิษฐา ศอกกลาง. (2558). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. วารสาร มทร.อีสาน (ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 2(2) : 81-91.

ดิษฐาพันธ์ บุตรกุลและศิริณา จิตต์จรัส. (2562). การส่งเสริมความพร้อมการดำเนินงานของศูนย์ดิจิทัลชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 11(1) : 241-255.

ดำเนิน ศิริเทศ. (2565, มีนาคม 30). รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพราน. สัมภาษณ์

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิษณุ ปัญญาองค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsirru.2024.28>

ณัฐพล หิรัญเรือง. (2565, พฤษภาคม 5). ผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนหอคอยศรีลำดวนเฉลิมพระเกียรติ.
สัมภาษณ์.

ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. กรุงเทพฯ: สถาบัน
พระปกเกล้า. เอกสารประกอบการศึกษาดูงานของคณะกรรมการพัฒนาการเมืองและการ
มีส่วนร่วมของประชาชนวุฒิสภา.

ธนพร แยมสุดา. (2561). การจัดการความรู้ : เครื่องมือขับเคลื่อนสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และองค์กรขีด
สมรรถนะสูง.วารสารแพทยธานี. 45(1) : 170-181.

ธนาวรรณ สุระชาติ. (2565, พฤษภาคม 2565). ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล
กระแซง. สัมภาษณ์

รัชชชัย วิเศษหมื่น. (2565, เมษายน 26). ผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตูม. สัมภาษณ์.

พัชรภา สິงห์ธนสาร. (2557). การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบริเวณพื้นที่รอบวนอุทยานเขาหลวง เขตอำเภอ
ลาดยาว และอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. วารสารมหาวิทยาลัยภยัพ. 24(2) : 169-204.

พิกุล มีมานะ ดุษฎีวัฒน์ แก้วอินทร์ และสนุก สิงห์มาตร. (2559). การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ผ่าน
เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์. ธรรมทรรศน์. 16(3) : 203-215.

สมพิศ สังข์สุวรรณ. (2565, เมษายน 22). ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนโรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเจียงอี).
สัมภาษณ์.

สวัสดี ดวงแก้ว. (2565, เมษายน 27). ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลปะอาว.
สัมภาษณ์.

สิริมาส จันทน์แดง. (2564). Edtech เทรนด์การศึกษายุคใหม่: การนำมาใช้ลดความเหลื่อมล้ำด้าน
การศึกษาท่ามกลางปัญหาช่องว่างทางดิจิทัล. วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. 12(3) :
44-56.

สัมพันธ์ พลภักดิ์. (2560). การบริหารจัดการพื้นที่ป่าชายเลนของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตาม
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย (ฉบับสังคมศาสตร์
และมนุษยศาสตร์). 8(1) : 122-131.

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). นโยบายและแผนระดับชาติว่า
ด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. เข้าถึงได้จาก : <https://www.onde.go.th>.
สืบค้น 10 ธันวาคม 2564.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). **ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อมรจิต ขานพิมาย และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560). การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย (สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์)**. 7(3) : 213-222.

อุไรวรรณ แมะบ้าน. (2563). การบริหารจัดการทุนทางสังคมเพื่อการพัฒนาชุมชนในรูปแบบชุมชนพึ่งตนเอง. **วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ**. 8(2) : 73-88.

เอกอมร มะโนรัตน์. (2565, เมษายน 21). ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนหนองใหญ่. สัมภาษณ์

Denizard-Thompson, Nancy M., Feiereisel, Kirsten B., Stevens, Sheila F., Miller, David P. & Wofford, James L. (2010). The Digital Divide at an Urban Community Health Center: Implications for Quality Improvement and Health Care Access. **Journal of Community Health**. 47(4) : 456-460.

Hughes Jerald & Lan Karl Reiner. (2003). The Culture of Digital Community Networks and Its Impact on the Music Industry. **The International Journal on Media Management**. 5(3) : 180-189.

John, Gary & Saks, Alan M. (2001). **Organizational Behavior: Understanding and Managing Life at Work**. (5th ed.). Toronto: Addison Wesley Longman.